Jelentés a magyar szikipacsirta (*Calandrella brachydactyla hungarica*) 2014. évi költéseinek eredményeiről és az ezt megvalósító védelmi intézkedéseinkről Újfehértó körzetében

Endes Mihály – Dudás Miklós – Szabó Sándor
endesm@freemail.hu, dudasm1@t-online.hu, atalanta10szsp@freemail.hu

Abstract

The Hungarian Short-toed Lark (*Calandrella brachydactyla hungarica* Horváth) which has moved from Hortobágy, has a traditional presence in the vicinity of Újfehértó after 18 years of breeding. One is confronted here with the same unavoidable problems which are not problems in reality, but a simple lack of cooperation and intention to save our only endemic avian subspecies (land purchase). The professional resolution for that is: "Who knows that how many populations exist in how many sites?". Further: the reintroduction is facilitated by a project with a budget of an incredible sum. As a result of the lack of results, the same decision is repeatedly made: the Hungarian Short-toed Lark is not a separate subspecies.

Ebben az évben, az időjárásnak megfelelően már madarunk érkezésekor a Vadastag teljes területét felszántották, miután ezt a tájrészletet nem vették figyelembe, mint költőrevíreket.

A délebbre fekvő Maszling-régió jelentett megoldást az ismét két párban jelentkező szikipacsirta számára. Két keskeny, egymással érintkező lucernavetés – egyik tavalyi újulat, a másik idei vetésű – nyújtott lehetőséget a költésre. A földek tulajdonosa itt is olyan személy volt, aki az előző években már bekapcsolódott a védelembe, így ezidén is biztosította a fészkelések eredményességét. Az első költések április végéig eltolódtak, akkor indultak, s fiókanevelést csupán az egyik esetben tekinthetünk biztosnak, miközben a közelben találtunk eltojt tojást is, jeléül valamely zavaró körülmény fellépésének.

Az időeltolódás a második költésre is kiterjedt, s a párok egyike kukoricásban, a másik satnya, ritka napraforgóvetésben talált otthonra, mindkettő a közvetlen közelben. Az időpontok ezekben az esetekben június utolsó harmadára estek, s tekintettel a újabb típusú élőhelyekre, Szabó Sándor végzett rovartani felméréseket, amelyek eredményeit ebben a Calandrella kötetben közli. Az anyag előzetes átnézése alapján ez a biotóptípus mutatja a kiemelkedően leggazdagabb rovarfaunát, amelynek jelentősége akár oda hathat, hogy egy, a természetvédelem tulajdonába kerülő földrészletet e haszonnövénnyel beültetve (figyelembevéve az agrárművelés írott és íratlan szabályait: vetésforgó, vegyszermentesség) stabilis költőterülete lehetne a szikipacsirtának.

Megjegyezzük, hogy továbbra is akadnak problémák a rendelkezésre álló gépkocsi vonatkozásában, így idén is számos alkalommal volt szükség saját jármű igénybevételére, üzemanyag vásárlása, továbbá a terepen való megfelelő mozgás hiánya a nem megfelelő típusú személyautók korlátozott képessége miatt. Ugyanezért nem tudjuk a felderítést megvalósítani, illetve a minimálisan elégséges terepmunkát elvégezni. Ez az áprilistól júliusig terjedő négy hónapot jelentené, heti egy kiszállással, s nem tartalmazza a felderítések kiszélesítésére fordítandó feltételeket. Kizárólag szakmai kérdés, hogy ilyen esetekben a késlekedés jóvátehetetlen károkat okozhat. Megoldást egyedül a HNPI, az MME vezetősége és a Natura-2000 management jóakaratú összefogása, tagjainak hivatástudata jelenthet még most és itt, a tizenkettedik órában is! Ugyanakkor a rendeletek – jelen esetben utalunk a 275/2004.(X.8.) Korm. rendeletre, amely az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi

rendeltetésű területekre és ott élő fajokra vonatkozik – alapvetően az előzőekben megszólított címeknek írnak elő teljesítendő feladatokat, munkaköri leírásként, biztosítva hozzá az anyagi feltételeket.

De éppen ebben az idézett rendeletben mutatkozik meg – mind a mai napig – a magyar szikipacsirtához való „szakmai hozzáállásunk", amikor ezt az endemikus, azaz csak hazánkban élő önálló alfajt, amelynek összeomlott állománya végóráit éli, nem a kiemelt közösségi (helyesebben joggal globális!) jelentőségűek közé soroljuk, soroltatjuk. Mindennek indokaként általtudományos, valótlanságukkal védekezve a védelmi intézkedések helyett, tudván, hogy a külföldre e helyzetben nem számíthatunk. Meddig kölcsönözhet mindez magabiztosságot a szégyenérzés helyett? Jelen sorok írói a fentnevezett szervek és szervezetek számára minden segítséget megadnak, s várják azok mielőbbi kapcsolatteremtő lépését, a 18 éve húzódó probléma megoldása érdekében.

1. fotó: A 2014-es biotóp (fotó: Endes M.)

2. fotó: Szikipacsirta félmillió forintos eltojt tojása (fotó: Endes M.)

3. fotó: Szikipacsirta – az igazi hungaricum (fotó: Endes M.)